

ру також можуть відступити від положень ЦК, але вони не мають права відступити від положень ГК (наприклад, суб'єкти господарювання, що належать до державного сектору економіки і виконують зобов'язання, фінансування яких здійснюється за рахунок державного бюджету чи за кошти державного кредиту).

На відміну від принципу свободи договору в ЦП, головним інституційним принципом господарського договірної права є принцип обмеженості свободи договору у передбачених законом випадках.

Хоч господарські договори за загальним правилом і укладаються відповідно до вимог, установлених ЦК, безпосереднє укладання господарських договорів повинно здійснюватись насамперед з урахуванням особливостей, передбачених ГК, а також іншими нормативно-правовими актами щодо окремих видів договорів.

За функціональними зв'язками групи норм, дія яких поширюється на господарські договори можна виділити:

загальних норм ЦК які поширюються на господарські договори;

норми ГК загального характеру, які регулюють господарські зобов'язання та господарські договори, за відсутності інших спеціальних законодавчих приписів;

спеціальні норми господарського законодавства, які регулюють договірні відносини певного виду із врахуванням їх особливостей;

спеціалізовані норми ГК, які не є самостійною нормативною основою для виникнення правовідносин, а утворюють єдиний регулятор лише у сукупності із регулятивними та охоронними нормами (норми-дефініції, декларативні норми або норми-принципи, оперативні норми).

Отже, спеціалізація норм господарського договірної права виявляється в двох аспектах: міжгалузевому (в контексті існування загальних норм ЦК та спеціальних господарсько-правових норм) і внутрішньогалузевому (спеціалізація господарсько-правових норм в рамках галузі господарського права). Тому потрібно розглядати господарські договірні відносини як міжгалузевий інститут господарського та цивільного права.

Література

1. Господарський кодекс України від від 16.01.2003 // Відомості Верховної Ради – 2003 – №18, № 19-20, № 21-22 – ст. 144.

2. Господарське договірне право України (теоретичні аспекти). Монографія. К.: Юрінком Інтер, 2006. – 592 с. (32,1 д.а.)

3. Господарські договори: особливості змісту та порядку укладання// Цивільне право України. Підручник: У 2-х книгах. Книга перша./ За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової Н.С. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – С. 743-760 (0,8 д.а.)

4. Беляневич О.А. Теоретичні проблеми господарського договірної права: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора юридичних наук: Спеціальність 12.00.04. "Господарське право, господарсько-процесуальне право"/ О.А. Беляневич. – Київ – 2006.

5. Мачуський В.В., Постульга В.Є. Господарське право : Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2004. – 275 с.

6. Цивільне право України: Підручник: У 2-х кн. / Д.В. Боброва, О.В. Дзера, А.С. Довгерт та ін.; За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – 864 с.

7. Щербина В.С. Господарське право / В.С. Щербина – К., 2003. – С. 133-134.

УДК 346.62

Умєрова А.С.,

студентка ,

Ірпінська фінансово-юридична академія, м. Ірпінь
Науковий керівник: Мариношенко В.П., старший викладач

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

До причин повільного розвитку малих підприємств в Україні в сучасних умовах можна віднести недостатність фінансових ресурсів, основна частина яких формується із власних джерел господарюючих суб'єктів. Бюджетна підтримка розвитку малих підприємств практично відсутня. Недостатність фінансових ресурсів негативно впливає на фінансово-господарську діяльність малих підприємств, спричиняє виникнення та зростання їх заборгованості у взаємних розрахунках з іншими суб'єктами господарювання, щодо оплати праці та сплати податків [1, с.104]. При цьому має місце постійна нестача коштів для розширення виробництва, що загострює проблему фінансового забезпечення господарської діяльності малих підприємств. У розвинутих країнах фінансова допомога малому бізнесу надається через механізми

прямого, пайового та гарантійного кредитування, а також через пільги в оподаткуванні. В Україні державна фінансова допомога малим підприємствам проводиться в рамках державних цільових програм підтримки малого підприємництва за рахунок коштів бюджетної системи та державних цільових фондів. Є три потенційно доступних джерела отримання фінансових ресурсів для малого бізнесу: Український фонд підтримки підприємництва; Український державний фонд підтримки селянських (фермерських) господарств; Державний інноваційний фонд.

Аналіз фінансів малих підприємств показав, що фінансове забезпечення здійснюється в формах: самофінансування, кредитування, емісія цінних паперів, комерційне кредитування, іпотечне кредитування, державне фінансування. Найбільш ризикованим є іпотечне кредитування, але з іншого боку воно має найбільші переваги. Проте для малих підприємств найбільш доцільною формою фінансування є самофінансування за рахунок отриманого чистого прибутку [2, с.143]. Для збільшення розміру чистого прибутку малим підприємствам доцільно розробляти заходи по збільшенню виручки та заходи по скороченню витрат: прогнозування кон'юнктури ринку продукції, що виготовляє підприємство; підвищення рівня ділових зв'язків з партнерами; розробка системи управління витратами; доведення розроблених заходів до їх виконання та контроль за процесом виконання тощо.

Найдоцільнішим фінансовим забезпеченням малих підприємств можна назвати самофінансування, адже банки ведуть себе пасивно у видачі кредитів малим підприємствам, побоюючись їх невиплати внаслідок банкрутства, та й самі кредити мають досить високі процентні ставки, що є не вигідним для підприємств [3, с.71]. Що ж до комерційного кредитування, то кредитори мають досить високий ризик надання коштів малому бізнесу і тому вкладають кошти у більш надійні сфери. Таким чином відкрити шлях до кредитного фінансування дозволить національна система заохочень та гарантій.

Одним із напрямків можливого розширення джерел фінансових ресурсів і спрощення залучення додаткових коштів у господарський обіг суб'єктами малого підприємства на економічно вигідних умовах є створення спеціалізованих територіальних галузевих кредитних спілок, з правом членства у них малих підприємств. Ефективність створення саме галузевих (або для груп технологічно споріднених підприємств) кредитних спілок обумовлена певною технологічною од-

норідністю суб'єктів господарювання, які можуть бути їх членами. Підприємства, які виробляють однорідну продукцію: по-перше, краще поінформовані про існуючі проблеми своєї галузі (специфіку технологій, цінові характеристики та особливості сировини та матеріалів, що використовують при виробництві продукції); по-друге, мають відомості про існуючих конкурентів, по-третє, володіють достовірною інформацією про стан і цінові характеристики обладнання, що використовується в даній галузі (основні фірми виробники, фірми – продавці/постачальники обладнання). Це створює умови для прискорення реалізації обладнання, що приймається кредитною спілкою у заставу по виданих кредитах, у разі виникнення ускладнення з їх поверненням позичальниками.

Отже, на мікрорівні здійснення покращення фінансового стану малого підприємства можливе через застосування на підприємстві фінансової стратегії і фінансового планування. Симулювання розвитку малих підприємств на державному рівні доцільно здійснювати на основі програмно-цільового підходу, основний зміст якого полягає в концентрації ресурсів на найбільш пріоритетних напрямках та досягненні результатів в задані строки.

Існування малого підприємництва є об'єктивною умовою ринкової економіки і пов'язане з найбільшою відповідністю цього сектора підприємницькому характеру діяльності суб'єктів ринку. Роль малого бізнесу в економіці напряму залежить від рівня розвитку суспільних технологій, і на сучасному етапі він має величезне значення. Але розвиток цього сектора, особливо в Україні, наштовхується на значні перешкоди, однією з найвагоміших із яких є забезпечення фінансовими ресурсами. Тому необхідна дієва підтримка з боку держави та великих компаній, пошук нових методів фінансування малих підприємств і створення орієнтованої на них фінансової інфраструктури.

Література

1. Говорушко Т.А. Концепція фінансового забезпечення малих промислових підприємств // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – №4. – С.100-104.
2. Онищенко В.О. Напрями вдосконалення управління процесом фінансового забезпечення регіонального розвитку підприємництва // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – №1. – С. 143-146
3. Кривоног О.Л. Фінансові ресурси малих підприємств: сутність,

склад та проблеми визначення // Фінанси, облік і аудит: Зб. наук. пр. – Вип.3 – К.:КНЕУ, 2004. – С.71 – 76.

4. Копченко І. Фінансовий механізм сприяння розвитку малого підприємництва //Фінанси України. – 2003. – № 5. – С. 65-69

5. Микитюк О. Фінансове забезпечення розвитку малих підприємств //Фінанси України. – 1999. – № 6. – С. 55-61

УДК 334.722: 346(043.2)

Уткіна В.В.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Корчак Н.М., к.ю.н., доцент

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ

Формування та розвиток національного підприємництва значною мірою залежать від створення відповідної правової бази, яка стимулювала б підприємницьку активність та добросовісну конкуренцію. Малий і середній бізнес – це створення нових робочих місць, а також альтернатива найманій праці, що особливо актуально під час кризи, це розвиток конкуренції, оскільки в деяких сферах дрібні підприємці можуть суперничати з великими компаніями, коректуючи тим самим ціни на товари, розвиток малого й середнього бізнесу дуже важливий з погляду диверсифікованості структури економіки й формування середнього класу суспільства. На жаль, саме маленька частка сегмента малого і середнього бізнесу у ВВП (в Україні становить 11,4%), говорить про те, що держава не надає достатнього рівня підтримки підприємцям, отже, не сприяє формуванню й зміцненню середнього класу.

Мале і середнє підприємництво є важливим фактором розвитку економіки України, а вихід з економічної кризи пов'язаний, в першу чергу, з розвитком саме таких підприємств, тому необхідно вирішити перелік питань правового забезпечення для відновлення позитивної динаміки соціально-економічних показників розвитку малого та середнього підприємництва.

Ключове значення для підвищення ефективності функціонування малих підприємств в економіці країни має створення гідних умов для

їхнього існування, що стане можливим унаслідок перебудови спрямованості діяльності на інноваційну основу.

Підприємництво виконує особливу функцію в економіці і народному господарстві, змістова сутність якої зводиться до оновлення економічної системи, створення інноваційного середовища, що спричиняє руйнацію традиційних структур і відкриття шляху до перетворень, зрештою стає тією силою, котра прискорює рух економіки по шляху ефективності, раціоналізації, бережливості і постійного оновлення.

До малого й середнього бізнесу можна прирахувати більш 90% підприємств, зареєстрованих в Україні, але реальний внесок цих підприємств у ВВП – близько 11% (дані дослідження Укрсиббанку). Левова доля українських малих та середніх підприємств працюють або в сфері торгівлі, або в сфері надання послуг. Діяльність, пов'язана з розвитком інновацій менш популярна серед підприємців. Труднощі виникають із-за існуючої в країні системи стандартизації, яка потребує додаткових коштів на складання технічних характеристик продукту, що стане базою для створення новачії. Друга проблема, що гальмує розвиток малих та середніх підприємств – це економічно небезпечна податкова політика, що проведена в нашій країні. Вона йде врозріз із встановленою у світі практикою й сучасними світовими тенденціями розвитку економіки. Треба звільнити малі підприємства від податків на інвестиції, увезені технології, потрібні податкові пільги на період становлення малого підприємства. Цілком очевидна необхідність диференційованого податкового підходу до підприємств різного профілю діяльності. Наступна причина небажання підприємців розвивати виробництво незахищеність від політичної й економічної нестабільності. Представники малого та середнього бізнесу у своїй діяльності випробовують практично ті ж ризики, що й будь-яке велике підприємство, при цьому, його захищеність від таких ризиків фактично набагато менша.

Таким чином, режими активізації розвитку підприємництва можуть бути систематизовані у наступні групи: організаційно-правові, фінансові, економічні і соціальні. Але формування правової бази підприємництва є найголовнішою передумовою його становлення та розвитку. Законодавство в сфері підприємництва повинно становити єдину систему як за взаємною узгодженістю норм, так і за повнотою нормативно-правового регулювання підприємницької діяльності. Для успішного розвитку підприємництва необхідно створити ефективну правову базу його функціонування, забезпечити належним чином юридичне